

DRUŠTVENE VESTI

Idejna in нравna rast po- edinca in naroda po Ev- haristiji.

(Govor dr. Jos. Hohnjeca na evh. shodu.)

Slovenska narodna pesem ima med svojo bogato pripovedno snovjo tudi prelep motiv o Mariji, ki kliče ranjenega fantiča za Jezusom. Razpletak motiva je ta:

»Kuglica prileti,
fantič pa obleži.
Marija j' pa mimo šla,
prav mil' ga j' pogledala:
fantič, le gor vstan',
pojva za Jezusom!
Kak' bom jaz gor ustal,
ker cer' v tak' revnem stan!«

Ranjeni fantič se more smatrati kot tip (po-
doba) modernega človeka, ki je resnično v rev-
nem stanu, ker ga tarejo reve in nadloge. Na-
sledki krogel, ki so letele v svetovni vojni in
ki frčijo v drugi obliki naprej, so usodni za
čelo in gmotno stan človeškega življenja. »Od
vesoljnega potopa«, pravi papež Pij XI., »brž-
kone ni bilo tako splošne in globoko segajoče
stiske, kot jo sedaj trpimo« (»Caritate Christi«
3. maja 1932). Še hujša pa je duhovna in mo-
ralna, ki je z gospodarsko ne samo v odnosu
vzporednosti, marveč tudi prave vzročnosti.
Majejo se temelji duhovnega življenja. Stare
moralne vrednote se taptajo v blato. Preganja
se resnica in krepost. Krivica zmaguje. Zlo se
poveljuje kot dobro. Stavba evropske kulture
je v nevarnosti. Tišči, ki se jim ne užiga upa-
nje iz krščanske vere, povečujejo med ljudmi
zmedo in obup s knjigami, kakor »Propad za-
pada«, »Agonija sveta«.

Nočemo pesmi obupa. Rajše se obrnimo k
njej, ki je bila in je neštetim srcem v tolažbo,
obupanost, potrebnim v pomoč in ki je
zlasti našemu ljudstvu in naši domovini Mati
in Kraljica, k njej, ki je prišla v svoji podobi
iz Brezij v našo sredino kot voditeljica k Je-

zusu! Z našim slovenskim ljudstvom vzklik-
nimo klic bradkosti in zaupanja:

»Marija, k tebi uboge reve,
mi zapuščeni vpijemo,
objokani otroci Eve
v dolini solz zdihujemo.«

Jezustvo.

Da ta karakterizacija življenja ni pretirano
črnogledna, marveč povse stvarna, potrjuje
tudi filozof, ki načeluje čehoslovaški državi,
prezident Masaryk. Iz knjižnega opazovanja
življenja mu je vzniklo spoznanje, da vlada v
duši sodobnega človeka velika utrujenost kot
posledica duhovne zmede sedanje dobe. »Utru-
jene duše«: s to ugotovitvijo je že ob koncu
preteklega stoletja izrazil označbo modernih
razmer. Zdravila ni drugje ko v veri, v Jezu-
sovih naukih, v njihovi globoko življenjski
obliki. Njegova vera je jezustvo. — Da, je-
zustvo! To je tudi naša vera, toda integralno
(celotno), totalno (popolno) jezustvo. Jezus —
pravi Bog, ki se je včlovečil, da je človeka in
človeštvo odrešil; Jezus, naš najvišji učitelj,
duhovnik in kralj; Jezus, ki prebiva resnično
in bistveno kot Bog in človek med nami v za-
kramentu sv. R. Telesa: to je naše jezustvo.
Iz te vere izhaja jezustvo kot naš življenjski
program.

Skrivnost Boga.

Za življenje je potrebna luč. Brez luči ni or-
ganskega življenja, ki sta mu svetloba in to-
plota nujen predpogoj. Tako tudi ni duševne-
ga življenja brez njega, ki je rekel o sebi:
»Jaz sem luč sveta. Kdor gre za menoj, ne bo
hodil v temi, marveč bo imel luč življenja«
(Jan. 8, 12). Skozi kakšno temo nevednosti in
meglo zmot v najvažnejših življenjskih vpra-
šanjih je moralo iti človeštvo! Ako bi bilo na-
še znanje omejeno na rezultate spoznanja, ka-
kor nam jih nudi človeška modrost in filozo-
fija narodov, bi naš duh še vedno zaman trkal
ob neprodorno zagrinjalo nerešenih življenjs-
kih problemov. Najgloblje vprašanje človešt-
va je Bog. Človek ga ni mogel rešiti. Kristus
je prinesel človeštvu blagovest o Bogu ter mu
tako podaril najvišje dobro. Prava ideja o Bo-
gu ima v Kristusu svoj zgodovinski vznik in
svoj trajni vir.

Skrivnost sveta in človeka.

V svetlobi te ideje je Kristus razodel in po-
jasnil skrivnost sveta in človeka. Kakor dva
sveta se duh in materija borita med seboj.
Noben filozof ni mogel tega v življenje člove-
ka in človeštva segajočega kontrasta (nasprot-
ja) izravnati s sestavom, ki bi zadovoljil člo-
veškega duha. Kristus je dal človeštvu reli-
gijo in filozofijo, ki spravlja ta dva življenjske
reda in kontrasta v jasno urejeno razmerje.
Dobro prvenstvene vrednosti v človeku je nje-
gova duša, ki je podoba božja. »Kaj človeku
pomaga, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa
pogubi?« (Mat. 16, 26.) S temi besedami Gospo-
dovimi je postavljena proti svetu in vsem nje-
govim dobrinam duša kot dobrina neminljive
vrednosti. Tako je bilo izvršeno najradikal-
nejše prevrednotenje, ki se je kdaj zgodilo na
svetu.

Smisel življenja.

S tem je bila povzdignjena ne samo vred-
nost, marveč tudi zmožnost človeka; duh, ki
ima v človeku prvenstvo, se zaveda pravega
človekovega namena ter prodira s to smotre-
nostjo v materijo življenja in v življenje volje,
da odstranja neskladnost med spoznanjem in
dejanjem. Sam Tolstoj daje Kristusu to-le
spričevanje: »Kdor dojema Kristusov nauk,
njega prevzame čuvstvo ko ptica, ki ni prej
vedel, da ima perut, ter se sedaj iznenada za-
ve, da more leteti, biti svoboden ter se mu ni
treba ničesar bati.« Luč, žareča iz Kristusa, je
nas rešila ozkosti in tesnobe spoznanja ter
nam odprla pogled v večna, neizmerna obzor-
ja. Zveličar nas je rešil nesmiselnosti življe-
nja. Nisem slučajni produkt narave, nisem
slepa igrača usode. Otroci božji sem. Moja du-
ša, ustvarjena od Boga, je toliko vredna, da
se je za njo sam Bog včlovečil, da bi jo odre-
šil. Toliko jo ljubi, da biva radi nje v tabe-
naklju, da jo razsvetljuje s svojo nebeško luč
jo in krepi s svojo božjo milostjo. Moje živ-
ljenje ima globok smisel. Njegove meje segajo
v večnost. Groba vrata so samo prag v več-
nost. Da more naše življenje dobiti iz Kristu-
sovega nauka in zgleda pravo, z večnim ci-
ljem soglasno vsebino, nam daje Kristus v Ev-
haristiji sebe in svoje življenje v lastnino.

Največjo radio-oddaj- no postajo

v Ameriki poseda Nju-
jork. Postaja razpola-
ga z 87 oddajnik. V
11 nadstropjih glavne-
ga poslopja je 35 od-
dajnih prostorov in
je v celem zaposlenih
4000 ljudi.

Mecesen se raste

v višini 2200 m nad
morjem in doseže sta-
rost 300 do 400 let.
Mecesenov les se da
najboljše uporabiti, ko
je doseglo drvo sta-
rost 100 let. Čim več
vsebuje mecesen smo-
ke, tem bolj je trpežen.
V vodi in v zemlji po-
stane mecesen trd kot
kamen.

Ogromne jajčne lupine
so našli pri izkopinah
na Kitejskem. Jajca v
teh luščinah so bila iz-
ležena od posebne vr-

Januš Golec:

Propast in dvig.

Ljudska povest.

Mogoče je, da elektrika v oblakih, ki gotovo
vpliva na stvarjanje toče in ki je nasprotna zemeljski,
se po teh zračnih vrtincih z zemeljsko zravna pola-
goma in brez bliskov. In to je tembolj verjetno, ker
so povsod zapazili, tudi na Italijanskem, da je tam,
kjer so streljali, manj bliskalo ali celo ponehalo blis-
kati. Tudi jaz sem dostikrat pri bližajočih se nevihtah
zapazil, da je blizu tam, kjer smo streljali, blis-
kati ponehalo in večkrat tudi nevihta ni šla dalje
preko strelišč, ampak se je vlekla po eni ali drugi
strani. Omenim naj tudi, da vsa ta leta še ni treščilo
v nobeno strelišče, dasi visoka železna cev gotovo
vleče blisk nase.

3. Uravnava strelišč.

Dokazano je tedaj, tako po naših skušnjah, ka-
kor po italijanskih, da streljanje, če že popolnoma ne
zabрани toče, vsaj vpliva, da ni tako debela in po-
gubna, kakor tam, kjer ne streljajo. Vpraša se le, ka-

26

ko veliki naj bodo topiči ali možnarji, in kako dolge
cevi. Na shodu v Kasali je bilo splošno mnenje, da
naj bodo topiči tako veliki, da se smejo nabasati s
15—20 dkg smodnika, cevi pa dolge do štiri metre.
Dosedaj smo tukaj imeli večinoma Lorberjeve mož-
narje iz Zalca, in sicer manjše po 25 cm visoke, v ka-
tere smeš nabasati sedem do osem dek smodnika,
cevi pa so le dva metra visoke. Gotovo je, da se z
večjimi možnarji in daljšimi cevmi doseže večji uč-
inek, in priporočam, da si povsod, kjer si napravijo
nova strelišča, omislijo 40 cm visoke možnarje in
štiri metre dolge cevi. S takimi možnarji zadostujejo
dva do trije strelji na minuto in so zadosti po trije do
štiri možnarji za postajo. Vendar se mora pomisliti,
da so stroški, ako se potrebuje več smodnika, znatno
večji, in da smo tukaj z manjšimi topiči imeli ravno
tako dobre uspehe, kakor drugod z večjimi.

Na primernem, če mogoče nekaj vzvišenem kra-
ju se postavi utica iz desk, ne predaleč od hiše, iz
katere se oskrbuje streljanje. Utica naj bo do tri me-
tre dolga, do dva metra široka. V enem kotu stoji ti-
sta železna cev, segajoča skozi streho, na lesenih pod-
lagi. V drugi polovici je mizica, na kateri stoji posoda